Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

MATKUSTAJA-AUTOLAUTTALIIKENTEEN MERKITYS SUOMELLE

Suomen matkustaja-autolauttaliikennettä on kuvattu viihdemerenkuluksi. Kuva on väärä.

Keskusteluissa helposti unohtuu 3 faktaa matkustaja-autolauttaliikenteestä:

> Matkustaja-autolauttaliikenteen merkitys **1)** Suomen ulkomaankaupan kuljetuksille, **2)** Suomen matkailulla ja **3)** Suomen huoltovarmuudelle.

1. Suomen ulkomaankaupan kuljetukset. Pellervon taloustutkimus PTT on 2016 julkaisseessa raportissaan "Katsaus kauppamerenkulun tilanteeseen Suomessa" todennut seuraavaa:

Merikuljetusten osuus Suomen viennin määrästä on 90 % ja tuonnista 80 %.

Suomen ulkomaankaupan kappaletavaraviennistä (=korkeasti jalostettuja tuotteita) yli 60 % kulkee matkustaja-autolautoilla ja kappaletavaroiden tuonnista 50 %. Suurin osa Suomen elintarviketuonnista ulkomailta kuljetetaan matkustaja-autolautoilla.

Matkustaja-autolauttojen merkitys ulkomaankaupalle korostuu erityisesti Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Viron välisessä tavaraliikenteessä. Ruotsiin menevästä viennistä 31 % kulkee matkustaja-autolautoilla ja Ruotsista tulevasta tuonnista 26 %. Viron ja Suomen välisestä viennin ja tuonnin tavaramääristä yli 90 % kuljetetaan matkustaja-autolautoilla.

Huomattava osa Suomen ja Saksan välisestä ulkomaankaupan tavarakuljetuksista tapahtuu ro-ro-matkustajalautoilla. Saksasta kulkee tavarareitit Eurooppaan. Samaten Ruotsin kautta Suomen tavarakuljetukset jatkavat Eurooppaan. Viron kautta matkustaja-autolauttaliikenteen rooli on ratkaiseva Via Balticaa käyttävässä jatkoliikenteessä.

2. Suomeen suuntautuva matkailu. Helsingin Sataman mukaan vuonna 2015 ulkomaiset laivamatkustajat jättivät 750 miljoonaa euroa Suomeen. Näihin lukuihin eivät kuulu ulkomaisten risteilijöiden tuomat päiväturistit. Matkustaja-autolautoilla Suomeen saapuvat matkailijat tulevat usein perheineen omilla autoilla ja liikkuvat pitkin Suomea. Laivamatkailun myönteiset taloudelliset vaikutukset leviävät siten laajalle koko Suomeen.

Suomalaiset matkustajavarustamot markkinoivat Suomea matkailun kohdemaana joka päivä, vuoden ympäri Pohjoismaissa, Euroopassa, Baltiassa ja Aasiassa. Tätä Suomen markkinointityötä varustamot ovat tehneet vuosikymmeniä siitä alkaen kuin Suomen matkustaja-autolauttaliikenne alkoi vuonna 1959. Matkustajavarustamomme kuuluvat ammattitaitoisempiin Suomea matkailumaana markkinoiviin yrityksiin.

3. Suomen huoltovarmuus. Valtion Huoltovarmuuskeskus mukaan matkustaja-autolauttaliikenne on luonut ulkomaankaupan kuljetuskapasiteettia ja pitää laivoja Suomen lipun alla. Matkustaja-autolauttojen liikennöinti Suomen lipun alla on yksi keskeinen huoltovarmuuden tae Suomelle. Huoltovarmuuskeskuksen mukaan Suomen lipun alla liikennöivät matkustaja-autolautat takaavat myös Suomen ulkomaankaupan Itämeren kautta, mikäli muu laivaliikenne hankaloituu tai estyy.

HELSINKI, HELSINGFORS
Aleksanterinkatu 44, FI-00110 Helsinki, Sähköposti: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksandersgatan 44, FI-00110 Helsingfors, E-post: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Aleksanterinkatu 44, . FI-00500 Helsinki, Finland, E-mail: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN
Hamngatan 8B, 22100 Mariehamn, e-post: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hamngatan 8B, AX-22100 Mariehamn, Åland, Finland, E-mail: office@shipowners.fi, www.shipowners.fi

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

Osana ulkomaankaupan kuljetusten ja huoltovarmuuden turvaamista on toimiva talvimerenkulku. Suomi on ainoa maa maailmassa, jossa kaikki satamat jäätyvät talvisin. Suomalaiset matkustaja-autolautat ovat kaikki rakennettu parhaimpiin jääluokkiin. Ne eivät tarvitse valtion jäänmurtaja-apua, vaan murtavat jään itse. Suomalaiset matkustaja-autolautat päinvastoin pitävät jääväyliä auki Lounas- ja Etelä-Suomen satamiin. Näin säästyy joka talvi rahaa Suomen valtiolle kun jäänmurtajia ei tarvita kaikilla väylillä, vaan matkustaja-autolautat toimivat korvauksetta ympäri vuorokauden läpi talven yksityisinä jäänmurtajina.

Merenkulun työvoimakustannustuki. EU-komissio antoi vuonna 1997 jäsenmailleen suuntaviivat hyväksyttävälle meriliikenteen valtiontuelle. Tausta EU:n suuntaviivoille oli kasvava huoli siitä, että eurooppalainen kauppalaivasto häviää kilpailun halpalippujen kanssa. Euroopasta liputettiin ulos suuria määriä aluksia kolmansiin maihin. EU päätti tämän takia suosittaa jäsenmaille, että ne alentaisivat rahti- ja matkustaja-alusten työvoimakustannuksia joko siirtymällä nettopalkkoihin tai palauttamalla varustamoille palkkaveroja ja muita työvoiman sivukuluja. Suomi oli EU-maista viimeinen joka alensi matkustaja-alusten työvoimakustannuksia. Tämä tapahtui vuonna 2002. Suomi asetti ainoana EU-maana tuen ehdoksi, että matkustaja-autolauttojen henkilökunnan ansioita alennetaan 15 % työehtosopimuksia muuttamalla. Näin tapahtuikin vuonna 2002, mm. pidentämällä korvauksetta taloushenkilökunnan päivittäistä työaikaa 2 tunnilla.

Matkustaja-autolauttojen työvoimakustannustuki kerätään matkustaja-alusvarustamoista, tätä tukea ei oteta elinkeinon ulkopuolelta. Tuki vastaa niitä ennakkoveroja ja työnantajan sosiaalimaksuja joita varustamo kantaa ja tilittää joka kuukausi. Tämä tarkoittaa sitä, että jos tämä palautus lopetetaan Suomessa ja matkustaja-autolautat siirtyvät muiden EU-lippujen alle, joissa on sama työvoimakustannustuki (Ruotsi) tai halvempaa työvoimaa (Viro) kuin Suomessa, valtiolle ei jää matkustaja-autolauttatukea jaettavaksi muualle yhteiskuntaan, koska tuen maksajat ovat poistuneet. Maksettavaksi yhteiskunnalle jää yli 4000 merenkulkijan työttömyydestä aiheutuneet menot.

Helsinki, 22.3.2017

Suomen varustamot ry

Hans Ahlström

Varatoimitusjohtaja

HELSINKI, HELSINGFORS
Aleksanterinkatu 44, FI-00110 Helsinki. Sähköposti: office@shipowners.fi. www.shipowners.fi
Aleksandersgatan 44, FI-00110 Helsingfors, E-post: office@shipowners.fi. www.shipowners.fi
Aleksanterinkatu 44, . FI-00500 Helsinki. Finland. E-mail: office@shipowners.fi. www.shipowners.fi

MARIEHAMN
Hamngatan 8E, 22100 Mariehamn. e-post: office@shipowners.fi. www.shipowners.fi
Hamngatan 8E, AX-22100 Mariehamn. Åland. Finland. E-mail: office@shipowners.fi. www.shipowners.fi